

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare săptămânal cu excepția lunilor Iulie—August.

UN NUMĂR 3 LEI.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU.

COLABORATORI:

I. Aldea, Ier. Ciungan, I. Freazu, I. Dobre, A. Duvlea, P. Petringenar, A. Popa, Elena Dr. Stoianovici, I. Raica, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare și partit. 180 lei. Redacția și Administrația la Aiud, strada Unirii 46.

Surplus de învățători.

Tocmai acum zece ani, pe vremea aceasta, mă plângeam într'un articol publicat în „Unirea“ dela Blaj, că din lipsa de învățători multe școale din județul nostru vor trebui să rămână cu porțile închise. Astăzi după zece ani de școală românească am ajuns la altă pacoste: *nu mai putem plasa pe tinerii învățători, eșiți de curând din școală normală.*

Scriam doară în numărul precedent al revistei, că la Revizoratul nostru mai sunt 85 ceveri de posturi de învățători, cari n'au putut fi soluționate, fiindcă numai avem posturi goale.

Ce e trist, că pacostea aceasta se semnalează și în celelalte județe ale țării. Va să zică a fost de ajuns zece ani ca să ne creiem o situație atât de neplăcută și îngrijitoare.

Și e foarte jalnică soarta acestor solicitori de posturi. De când au pus mâna pe diplomă, sunt tot pe drumuri. Au bătut și bat zilnic la ușile revizoratelor și inspectoratelor școlare, cerșind cu lacrimi în ochi un post amărât de învățător cu care nădăjduesc să-și asigure pâinea cea de toate zilele. . .

Ce grozave sentimente se vor naște în sufletul acestor bieți oameni, când vor vedea că toate sforțările lor pentru obținerea unui post, sunt zădarnice. . .

Și s'a ajuns la această situație tristă numai prin felul nostru de conducere al trebilor obștești. Așa, la noi s'au creiat școli normale cât cu rost, cât fără rost; neținându-se nici când seamă de necesitățile reale. A lipsit și lipsește și astăzi o statistică exactă de cece avem, ori ar trebui să se mai facă.

On. Minister al Instrucțiunii, în timpul din urmă, a luat în privința aceasta unele măsuri pentru înlăturarea răului, închizând în parte sau total unele școli normale. În același timp însă, din cauză de economii, a trebuit să mai reducă și din posturile de învățători existe.

În urmare pentru diminuarea răului nu mult s'a putut face de astădată. Să sperăm însă, că pe viitor se va lucra mai înțelepțește și se vor lua din vreme măsuri mai eficace.

Și va trebui să se înlăture lucrul aceasta, fiindcă altfel se primejduște viitorul neamului nostru. Proletariatul intelectual a constituit și constituie pentru ori și care popor o mare plagă socială, care ușor poate dăruia temelii statului.

Marian Sasu.

Efluvii primăvăraticе.

Pe crengi subțiri, plecate înspre pământul vesel,
A răsărit ai avea un imn curat de slavă,
Eră un simbol sacru în pacea lui suavă
Și armonia-i dulce, balsam pentru vieață
Și pentru negrul veșnic, năbușitoare lavă.

Erumpe zilnic seva și se cristalizează
Divina armonie acum se completează
Când sbor miresme'n unde spre Cel ce 'firipează,

Când mierle și albine în aer concertează
Petalelor cari tremur și binecuvintează.

În lumi transcendente, aceeași înviere
Mărește nimbul de aur al vieții infinite . . .
Cum s'au topit în neanturi perdele mohorâte!
Prin transparențe albastre, coboară glas de trâmbiți
Ce se 'ntâlnește'n tină, cu'n scâncet de durere.

Cămara 'ntredeschisă — că-i lacomă de aer —
Răsufală dulce vechea poveste tănuită :
„Eră odată'n lume o țară fericită . . .
. . . Și toarce lin Moș Gheorghe din al voroavei caer
Și au amuțit nepoții cu fața 'ncremenită.
Avut-a Împăratul un prinț frumos, minune!
Cu boiul drept și mândru și ochii de cărbune
Și sufletul comoară de-adâncă 'nfelepciune.
Ce înghițeă cu sete în neagra sa genune
Din cartea'n veci deschisă ce-i zic Cer, Câmp și Lume
Și îl purtă pe slove un Mag ce n'are nume.

S'au adâncit cu toți . . . Laleaua se închină
Iar macii bat mătăanii. Crenguța tămăiază
Patru stihii înnalță simfonia divină.

. . . Auzi! Un glas detună.
„Citiți în Cartea Firii
Cum s'ancorează'o navă
De țărnuț Nemuririi“
Da! Ție, vierme-ți sună!

NICOLAE LALU inv.

Lăcrămioarele . . .

Unde senine ale cerului de primăvară înfășoară nurașii
prinși în geana purpurie. Deșișuri imbobocite, livezi cu flori săl-
batice, depărtări scaldate în lumini de cristal, suspinele isvorului
grămădit între stânci, salcâmi din luncă, totul să trezește în
gălăgiosul sîat al ciocărliei în zborul fluturașilor. Zefirul cu toane
de copil alintat îmbrățișează lumea de flori, iar soarele vecinic
îndrăgostit inecă în sărutul potopului de raze văzduhul presă-

rat cu petale albe de cireș. Frânturi de doină... triluri dulci din depărtări străbat minunea de liniște și armonie. În zare râde satul pitulat la piciorul stâncii, iar pe ulițele-i albe cărduri de copii, fețe șăgalnice, voinici cu ochi albaștrii dulci, trec zicându-și „Bună dimineața”.

Numai într'o casă dela margine de sat, soarele ce intră prin fereastra mică nu aduce bucurie. La vatră moțâie o bătrână gârbovită iar în prag o fată își pune în grabă pantofi rupți... Aleargă apoi în grădină, culege un coș de lăcrămioare, le strânge în buchete mai mari și mai mici; pleacă aproape alergând spre orașul din apropiere. Ajunșând în piața unde stau florăresele s'așează pe o peatră într'un colț, așteptând cumpărătorii. Pe pumnii strânși căpătâiu își razimă fruntea încadrată în păr auriu.

Privește'n depărtări cu ochii adânciți în umbra sprâncenelor frumoase. Oștează, iar c'o mișcare ușoară taie drumul șiroaielor pornite pe obraz. Din păienjenişul pierduților ochi se desprind clipe din vremi mai bune. Le retrăește un moment, apoi dispar alungate de realitate. Vin cumpărătorii. Liceani cu capul plin de poezie, eleve guralive, ofițeri îndrăsneți, dame cu zim-bete studiate tineri și bătrâni privesc cu admirație figura frumoasă din vârful bolovanului. Și lăcrămioarele scad mereu. Mai erau doar'trei buchete, când un domn elegant se oprește în fața ei.

— Mai sunt lăcrămioare micuța florăreasă?

— Numai trei buchetele. Străinul le cumpără apoi o'ntreabă duios:

— Și acum ce vei face?

— Merg acasă, răspunse ea fără a-l privi.

— Și acasă?

— Grijesc lăcrămioarele.

— Le iubești mult?

— Da, și mă doare inima, când trebuie să le vând dar nu pot face altfel.

— Nu ai pe nimeni?

— Numai lăcrămioarele, răspunse abia șoptind.

— Te 'nșeli drăguță florăreasă. Mama, sora și eu te iubim mult. În mai multe dimineți te-am privit dela fereastră, iar azi am venit să te duc la noi. Mama și sora doresc să-ți vorbească. Vrei să vii cu mine? Ea șovăi o clipă apoi luându-și coșul plecă înăbușind un oftat adânc.

Nu departe peste drum se opriră în fața unei porți de fier. Urcară scările, intrând într'o sală, unde sări la pian o fată așa de tinără ca ea, iar lângă fereastră o damă aproape căruntă.

O primiră cu drăgălășie și după ce vorbiră mai multe lucruri indiferente o rugară să rămână la ele. Ghiceau, că această fată n'a fost totdeauna florăreasă. Vorbea frumos și fiecare miș-

care era naturală, elegantă iar mâinile ca de zăpadă. Ea nu primi propunerea mulțumindu-le călduros și numai cu greu îmbracă rochița și pantofii, pe care doamna casei îi oferă. Acum era de o frumuseță uimitoare.

Băeatul o privia cu ochii pierduți și zise franțuzește :

„E dulce fata asta ca primăvara. Simt că aș iubi-o mai mult decât pe toate femeile orașului pe buzele cărora flutură minciuna. Mi-e dor de-o sinceritate, de-o iubire, ca lacrima ochilor ei albastrii. Poate ar mai fi zis ceva, dacă n'ar fi observat obrazul ce se înroșia din ce în ce; iar sora lui îi zise tot franțuzește :

„Grijește dragă. Mi se pare, că micuța te-a înțeles. Par'că s'a zăpăcit. Nu cred să fie numai florăreasă”.

Se ridică apoi mulțumindu-le printre lacrimi drăgălășia, iar când să plece doamna îi spuse : „Să nu uiți de noi drăguțo, vino, căci ni face multă plăcere . . . să nu uit a te'ntr'ea și numele.

„Doina Crucean“ răspunse fata privind-o cu dragoste.

— Ți-e tot atât de frumos numele ca și Dta, zise tinăra dșră. Dar pe noi știi cum ne cheamă?

— Nu știu.

— De două ori Maria și odată Emil Voicu. Răseră cu toții apoi ieși.

A doua zi într'un hotel din orașul unde Doina Crucean își vindea lăcrămioarele, un domn ca de 50 ani și o damă bătrână vorbea agitați : — Am presentimentul că vom afla-o. Vei vedea Radule, că vom primi vești despre ea.

— Nu mai am răbdare mamă, vino la redacție. Chiar când să deschidă ușa un agent al siguranței intră :

— Dvoastră sunteți Dl Crucean, care ați publicat aflarea Dnei Doina C.

— Da, eu sunt și ați aflat-o doar?

— Da, eu am avut norocul să vă aduc această bucurie. Dumineca trecută mi-am serbat cununia cu o florăreasă din satul vecin și soția mea era cunoscută cu Dra Doina. A fost la nunta noastră.

— Și acum unde se află ea?

— Vinde lăcrămioare în piața mare. Pot să vă conduc.

Bătrâna era să isbucnească în plâns, dar băeatul n'o lăsă. Urcară grăbit în mașină și peste câteva clipe se aflau în fața ei. Sta de vorbă cu un tânăr elegant, răzimată de coșul gol.

— Nu mai sunt lăcrămioare micuță florăreasă? întrebă Dl Crucean. Ea își ridică ochii, îl privi o clipă, apoi începu a împalizi din ce în ce deodată, isbucnind în plâns strigă : „Tată, Tată, tu aici și căzu sproape leșinată în brațele lui. Lumea din

jur privia uimită iar tănărul băeat, care vorbise cu ea și care nu era altul decât Emil Voicu își zicea mahnit „Om pierdut pentru totdeauna chipul tău drag. . . De azi 'nainte vei fi fericită și nu vei mai gândi la mine.

Și Doina se despărta mereu însoțită de mâhnirea lui tainică.

— Acum spune Bunichii totul zise bătrâna privind cu dragoste chipul nepoatei sale, care aproape nu se mai vedea din scaunul de paie.

— Să-ți spun viața mea bunică dragă? Tu știi că mama a plecat cu prietenul ei pe care tata îl iubise așa de mult.

Am ajuns la Paris, unde am stat până m'au înscris într'un pension. Atunci mama și „El" au plecat în Italia, lăsându-mă în grija unei cunoștinți, pe care o rugase să m'aducă în țară când voi fi terminat studiile. Am crezut c'o să înnebunesc de durere și singurătate, dar direcția nu mi-a permis să plec până am împlinit anii, ce-i hotărâse mama, care nu-mi mai scria nici nu mai gândia la mine. — S'a împlinit timpul și am plecat spre casă, hotărîtă să vă caut. Dar n'am avut curajul. Prea mult seamăn mamei și credeam, că nu mă veți putea iubi, iar pentru tata voi fi vecinic un „ce" dureros. Cunoșteam bine limba franceză și m'am hotărât să intru meditaore în vr'o familie dar n'am aflat loc, atunci disperată, că nu mai aveam nici haine nici cu ce mă hrani, m'am îndreptat spre sat, ca să muncesc ori ce.

Am locuit 10 luni c'o bătrână. Iarna brodam, iar vara vindeam flori și așa incurcam zilele. Ieri mi-a scos cerul în drum un domn. Voicu a cărui mamă și soră mi-au făcut propunerea să rămân la ele, dar se vede că presimțiam norocul de azi și n'am primit decât rochița aceasta albastră și pantofi, căci ai mei erau spârți. Bătrâna plângea cu sughituri iar tatăl îi săruta blând ochii înrouați.

— Și acum, Vă rog din inimă, dacă vr'o dată veți cunoaște pe Dl. Voicu să fiți tot așa de buni cu el, cum a fost el, mama, și sora lui cu mine. Trecură ani în șir și Doina Crucean se făcuse mare și frumoasă. Inimi multe începură a o'ndrăgi, iar tata și bunica priviau cu ochi îngrijorați pe cel mai bun. Zadar nic nizuiră însă a ghici pe cel ales de Doina. Eră la fel cu toți, iar când bunica îi vorbi despre un pretendent aprins, ea zise zâmbind blând:

— Te-ai urit de mine Bunică dragă, de ai hotărât să mă dai altora?

— Nu scumpa mea. Numai aș vrea să te văd fericită până mai trăesc.

— Atunci lasă mă lângă tine Bunică, zice fața îmbrățișând-o duios.

— Bine dragă, bine, îți mai las o lună de gândire. Fii cuminte Doina. Rămăuând singură, deschisă dulapul, privi, cu

dragoste rochița albastră o sărută, ca pe-o moaște sfântă, apoi își zise. O știu! Eu iubesc pe Emil, de aceea nu pot îndrăgi pe nimeni. Dar cine a fost cu mine atât de bun ca el, cine a mai zis, că m'ar iubi mai mult ca pe toate femeile și că-i este dor de-o iubire sinceră ca și lacrima ochilor mei?

Ori el, ori nimeni... m'aș înșela și minți singură, dacă aș face altfel. Gândi câteva clipe adânc, apoi sări la dulap, îmbracă rochița albastră luă bani mulți, se'nfășoră în manta și plecă în oraș. Aici luă o trăsură și se'ndreptă spre satul bătrânii cu lăcrămioarele.

Eră aceeași doar'mai căruntă și avea mai multe feluri de flori. După ce-i povesti norocul și îi lăsă o sumă mare de bani, umplu un coș de lăcrămioare, aruncă manta eleganță și să'ndreptă spre oraș, oprindu-se nu departe de casa Dnei Voicu. Iar florăreasă, iar înconjurată de mulțime, iar admirată... Dar acum nu înțelegea nimic ce i-se spunea, privia fără să vadă, căci ochii ei se'ndreptau nerăbdător spre poarta de fer. Dar zadarnic... Lăcrămioarele scădeau mereu și cel dorit nu se ivia.

Era gata de plecare, când la fereastra de peste drum se ivi nu cap drăguț de față, care o privi o clipă, apoi făcându-i semn cu mâna strigă nerăbdătoare: „Doina Crucean?”

— Dra Voicu? întrebă florăreasă, în timp ce inima-i bătea nebună.

— Da, da, vino repede. dragă Doina, se auzi iar vocea dulce.

Abia va fi făcut florăreasa câțiva pași, când cei doi frați întâmpinară. Maria o îmbrățișa cu dragoste de soră, iar Emil zăpăcit de fericire sărută pe rând degetele-i subțiri. În prag îi aștepta Dna Voicu, care văzând-o așa mare și frumoasă îi cuprinse în palme obrazul sărutând-o duios pe frunte. — Spune dragă, ce ai făcut de atâta timp? Emil ni-a spus întâmplarea cum te-ai întâlnit cu tatăl tău...

Doina rezumă pe scurt viața ei, iar ca'ncheere spuse, că dorea așa de mult să-i vadă și că nu a aflat alt mijloc mai sigur, decând făcându-se iar florăreasă pentru o zi, iar în rochița albastră... iar cu lăcrămioare. Ce dulce ești copila mea, zise Dna Voicu cu glas tremurător, nu ne-ai uitat nici acuma când ești bogată... fericită...

— Dar puteam oare, să Vă uit când DVoastră m'ați iubit atunci când eram tristă și singură, răspunse Doina emoționată.

Bătrâna ieși s,aducă dulceața, ștergându-și ochii înlăcrimați.

— Ascultă dragă, întrebă Maria' dacă ai făcut studii la Paris, sigur ai înțeles, ce a spus Emil în franțuzește, atunci când ai venit la noi?

Doina se roși și chiar voia să răspundă, când Dna Voicu o chemă pe Maria. Rămânând singură cu Emil, acesta o întrebă acelaș lucru.

(Va urma.)

**„Cooperativa Învățătorilor din județul Alba” AIUD.
 Librărie, Papetărire și Manufactură.**

Domnule Director ! Învățător !

Având în vedere începerea anului școlar cu onoare Vă atragem atențiunea asupra secției noastre de librărie, care este cea mai bine asortată cu *toate manualele de învățământ* și rechizitele de școală, — birou și imprimate școlare.

Cumpărând direct dela editurile și fabricile cele mai însemnate, cantități foarte mari de tot soiul de caete, rechizite școlare și de birou, ne aflăm în plăcuta situație de a Vă vinde calități mult superioare, cu prețuri mai eftine ca ori unde.

Nu cumpărați deci de ori unde calități inferioare cu prețuri mari !

Cereți dela noi cu toată încrederea orice articol apărținător secției de librărie și pelângă, că veți fi servit prompt *spriginiți și comerțul Român și Instituția care este și a D'Voastră.*

Orice marfă ce nu Vă corespunde o primim înapoi !

La cărți și rechizite școlare cumpărate contra plată sau ramburs, Vă acordăm 10% reducere!

Vă atragem atențiunea în special asupra caetelor noastre, cari au o execuție foarte frumoasă ca exterior, cu copertă groasă și cu foi din hârtie velină, în toate filagele începând cu 6, 8, 10. etc. în toate liniaturile; dictando, caligrafie, aritmetică și albe, cu prețurile începând dela Lei 1, 2, 3 etc.

Iată tabloul sumar al manualelor aflătoare în depozitul nostru :

1. **Abecedare** : Dr. Stroia — Crișan și soții ; Petrescu — Dan ; Stan — Ciorănescu ; Dulfu — Cristescu ; Chelaru — Ghiăț ; Nisipeanu.

2. **Cărți de cetire pentru cl. II—VII** : Petrescu — Dan ; Dulfu Chelaru ; Sadoveanu — Stan.

3. **Gramatici** : Petrescu — Dan ; Spulbereanu ; Gărboviceanu — Chelaru.

4. **Aritmetici** : Petrescu — Dan ; Dulfu, Biciulescu ; Spulbereanu.

5. **Geografii** : M. Sasu (Geogr. jud. Alba) ; Petrescu — Dan ; Dulfu — Cristescu ; Costescu — Stoinescu.

La cerere putem servi și cu manuale de alți autori.

Rugându-Vă pentru sprijinul prin Onoratele D'Voastre comande, Vă asigurăm, că le vom efectua spre deplină mulțumire.

Vă salutăm cu toată stima.

Cooperativa Învățătorilor
 AIUD.